

Szerkesztőség:
Fő-utca 30. szám.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Bérmentetlen küldemény nem fogadtatik el.
Kézirat vissza nem adatik.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.
MEGJELEN MINDEN HÉTEN EGYSZER, SZERDÁN.
Szerkesztő: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:
Kaposvárott „Bersenyi Dániel könyvnyomda,” hová az előfizetési, hirdetési s egyéb pénzek, úgy a felszólalások intézendők.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 korona.
Fél évre 3 korona
1/4 évre . . 1 korona 50. fillér
Nyilttér petitsora: 20 fillér

Szervezkedés.

— Ugy látszik a politikai élet már a legközelebbi időben mozgalmás és eleven lesz, Összeül az országgyűlés és az ellenzék heves támadásra készülnek s különösen nagy vehemenciával fog tárgyalatni a jövő évi költségvetés. Előjelei ennek az ellenzéki lapok folytonos közleményei az állami bevételek csökkenéséről és az ebből származó de-licitról.

Az egyházpolitikai törvények végrehajtása tárgyában is konferenciáznak a püspökök már e hó végén, megállapítandók a közös főpásztori körlevél pontozatait.

A néppárt is szervezkedik s központi irodája, úgy egyes fővárosi és vidéki organumai erősen figyelmeztetik a közönséget a jövő választásoknál való szervezkedésre; sőt arra intenek, hogy már a törvényhatósági bizottság tagjai megválasztásánál is sorakozzanak.

A kormánypárt sem hever tétlenül.

Ugy állítják a fővárosi lapok, hogy a most lefolyt választók névjegyzékeinek összeállításánál már gondosak voltak a párt érdekeire; ép így kiterjed majd a párt figyelme a legközelebb megejtendő vármegyei tisztviselők megválasztására is.

A nemzeti párt vezére is megszólalt egy nyílt levélben s bejelentette, hogy épen nincs szándékában a politikától visszavonulni; sőt még elhatározottabban fog harcolni a kormány és rendszerének megbuktatására.

A nemzetiségi pártiak pedig értekeznek nyilván és titokban s pontozatokat állítanak fel, amelyek érvényesítése mellett persze majd aztán megalkusznak.

A függetlenségi és negyvennyolcas párt töredékei pedig az egyesülésre készülnek.

S egyben ezzel a pártnak országosan leendő újja szervezését készítik elő, amely célból egy országos nagy értekezlet hívatik egybe Budapestre.

Ezen országos értekezlet tervezetéről is irnak a párt lapjai, mely az eddigelé szokásos pártgyűlések formájától egészen eltérő módon s rendszeresebb alakban alkotja meg a gyűlés tényezőit.

Ezen tervezet szerint minden kerület, ahol a függetlenségi párt már meg van s képviselőket is választott, sőt azon kerületek is, amelyekből képviselők jelenleg nincsenek, de már egy bizonyos ciklusban voltak ilyenek; sőt azon kerületek is, amelyekben a párt már küzdött elvei mellett, avagy jövőben küzdeni akar — küldhet megfelelő, több kevesebb tagból álló képviselőt saját választó polgáraiból.

Ennek a formának indoklásául azt hozzák fel, hogy a kerületek ily küldöttei által a kerület összeségének akarata határozottabban nyer kifejezést, nemcsak az egyesülés módozatai és a párt általános elvi álláspontjára nézve; hanem irányt szab a jövőre nézve is kiválóan azon irányban, vajon a kerületek megválasztott képviselői mily mértékig lehetnek felhatalmazva a különben egy és ugyanazonos közjogi elv mellett — a közös pártot önmaguk között frakciókra törni, megosztani s pártviszályokat előidézni.

Ezen tervezet szerint kétségtelen, hogy az országos konferenciát az egyes kerületekben tartandó pártgyűléseknek kell megelőzni, s ahol ezek még szervezve nem vol-

nának, akkor előbb magukban a kerületekben kell a pártnak szervezkednie; elnököt, jegyzőt s bizottságot választani.

Minden látható jel tehát arra mutat, hogy pár hét alatt a mozgalom országházban, központban, úgy a vidékeken teljes erővel megindul s igen érdekes események elé nézünk.

A mi otthonunk, ez a jó Somogyvármegye pedig mindezen hadikészülődések dacára teljesen nyugodt; sem állami, sem egyházi, sem vármegyei politikával nem kap hajba senki.

Learattuk a silány termést, készülünk a sovány szüretre, panaszkodunk a rossz gabnáraakra, — sokaljuk az adót, építünk vasutat és mohamedán nyugalommal s fatalizmussal alkuszunk meg a helyzettel és átalszszuk a lomha, hosszú telet.

Még csak egy képviselői beszámoló sem háborgat senkit.

Aludjunk.

— **A városi tisztviselők és kezelő személyzet** fizetésének felemelése tárgyában tartott rendkívüli városi közgyűlés előzményeiről s különösen arról a „jeles” plakátról más említést tettünk s megirtuk, hogy a városi képviselőtestület igazán komoly és a városi ügyekben objektív alapon álló nagy többségét eféle vad juhok, éretlenségek és kvalifikálhatlan aknamunkák nem alterálják jobb meggyőződésükben.

Eképen történt a dolog, — a városi képviselőtestület igen tekintélyes számban és ponderáns tagokból álló közgyűlése: a fizetések felemelését egyhangulag kimondotta.

Csorba Ede maga, ki az oppozíció részéről volt kiküldve értesítéseink szerint ellenindítvány tételre, a *Kapitsék* nagy elégedettségére a fizetések emelésének szükségét indokoltnak ismerte be

TÁRCZA.

A részvét.

A részvét nagy erény s Gábor gyakorolja szünetlen. Részt vesz mindenben, hol jövedelme lehet.

A fürdőidényben.

*Panaszkodol, hogy a nőnek
— Noha baja semmi —
Orvosának tanácsára
Fürdőre kell menni.*

*Ne csodálkozz jó barátom,
Még a vak is látja:
Az a kicsi mosakodás
Nagyon elkel nála.*

Égy derék leánynak.

*Járd be az országot s nem akadsz párjára Katának.
Ő sem akadt a szegény, bárha nagyon keresé.*

Égy éhező színészhez.

*Vig szereped van a színpadi életben, de az élet
Színpadján szereped sajnos elég szomorú.*

Balaton-Földvár.

Napjainkban ugyszólván betegséggé vált a fürdőlevélírás; a szerkesztők halom-számra kapják az ország legtávolabbi, legjelentéktelenebb fürdőiből a dics-hymnuszt zengedező fürdőleveleket, a melyek leginkább maguktól — a fürdő-tulajdonos uraktól

erednek. Némely kisebb vidéki lapocská fel is ül a szíves tudósítónak és hasábokban emlékezik meg arról, hogy a felső libiczfalvi gyógyfürdő vendégei a Gönnye-tetőn rendkívül sikerült mulatságot rendeztek, a melyen Kuczora ur szellemes toasztban éltette a társaságot, kiemelve, hogy Felső-Libiczfalva ilyen nagymérvű látogatottság mellett ma holnap — világfürdővé nővi ki magát . . . (Egy-pár év-vezred mulva! . . .)

Ezzel nem azt akarom modani, mintha egyáltalában nem helyeselném a fürdőlevél-írás kultuszát; világeért sem! Irjanak csak fürdőinkről minél gyakrabban ismertessék meg a közönséggel az üdülést, gyógyulást kereső vendégekkel hazánk gyöngyeit, méltassák a *kellő mértékig* festői szépségű, enyhet és gyógyulást nyújtó fürdőinket! Hadd legyen alkalma meggyőződni a fürdőző közönségnek, hogy az idegen, külszrági fürdőző közönségnek, hogy az idegen, külszrági fürdők teljesen nélkülözhetők, hogy a külföldi fürdőzés csupan modern betegség! Nem helyeslem azonban, hogy minden — a legalacsonyabb niveau álló és fürdőhely elnevezésre sem méltó helyről érdemtellenül elismerőleg nyilatkozik némely ujság és így a közönséget félrevezetve — elveszi kedvét a magyar fürdőktől.

Épen a fürdők leírásánál és azok méltatásánál kellene a sajtónak a legobjektivebb módon eljárni és azokról a közönséget a valóságnak megfelelően informálni.

Ilyen intenczióval mertem a „Somogyi Ellenőr” nagyabecsuált szerkesztőjét jelen — *fürdőlevelemmel* felkeresni . . .

— Ni ni, hát ez fürdőlevél?! Ej, ej, ilyen konzekvens ez a mi tisztelt barátunk, hogy maga is bele esik az általa kárhözottatott fürdőlevél-írás mániájába?!

Bizonyára ilyen kérdésre fakad a nyájas olvasó, a mikor tudomásul veszi azt a kijelentésemet,

hogy fürdőlevelet szándékozom írni — Balaton-Földvárról.

És én nem riadok vissza a *látszólag* alapos vádtól; megkísérlem néhány sorban ismertetni azt a helyet, amely most még ugyan embryója egy világfürdőnek, de nem lehetetlen, hogy a Balaton-kultusz pár év mulva jelentékeny fürdővé, egyik elsőrangú nyaralóhelyé emeli a magyar tenger eme festői képekben, természetes előnyökben gazdag partját.

Fel akarom hívni az illetékes fórum, a megye fürdőző közönségének figyelmét, megérdemlett érdeklődését erre a készülő magyar tengeri fürdőre és hiszem, hogy szerény információmmal szolgálhat fogok tenni azoknak, a kik erről a bájos fekvésű és szép reményekre jogosító balatoni fürdőről biztos értesülést óhajtanak szerezni.

Maga az elnevezése határozottan történelmi jellegű és a helylyel ismerős kutató elme megtalálja a szó etymológiai és történelmi jelentősége között az összefüggést. Mert tulajdonképen *Földvár*-nak hívják; nyilván arról a földgyűrűről, állítólag avar eredetű ringről, a melyek helyén nemsokára díszes villák, pompás styben épült nyaralók emelkednek.

Mikor ezt a földvárat, gyűrűsánczot a munkások minden megilletődés nélkül széthordták, könnyen érthető érdeklődéssel vártuk, vajjon nem akadnak-e valami fontos leletre, valami nevezetes régiségre, amely igazolni fogja azt a feltevést, hogy a gyűrű-sáncz avar eredetű?

Azonban különféle csontoknál, terméskő és cserepeknel egyéb nem jött felszínre és így valószínűbb az, hogy a tatár, vagy még inkább törökvilágból maradt fenn ez a szabályos köralakú földhányás.

A mi a hely fekvését illeti, szerencsésebb helyet keresve sem lehetett volna találni ennél a re-

s elvileg elfogadta, — kiküldetésének ellenére jobb érzését és saját egyéniségének kifejezését dokumentálta azon indítványában, hogy a kérdésben egy bizottság küldessék ki. Kiküldőinek be kellett érniük azon sovány vigasztalással, hogy beszéde közben teljesen igaztalanul és alap nélkül sértette meg a „szegénységi bizonyítványokat kiállító aljegyzőt,” aki teljes életében ilyen bizonyítványokért soha egy krajczárt sem vett fel. Kivánatos volna, ha a képviselő urak ily unununciációk előtt, jobban körültekintésnek abban a városházi „zugirászati hivatalban” s a jegyzőségnél; mert ily kijelentések és teljesen alaptalan gyanúsítások nem mondatnának el ártatlan emberek ellen.

E hibáját Csorba urnak nem is tekintjük egyébként, mint a másoktól vett helytelen információknak, amelyért ezek a felelősek, s elismerjük, hogy a kérdés érdemi részében adott igazat a képviselőtestülethez kérvénnyel járuló szegény tisztikarnak. Őt illeti az érdem, hogy az ügy általánosságban a képviselőtestület által elfogadott s most már bizottságilag tárgyalatik s érdemi előterjesztés mellett kerül napirendre.

A kiküldött bizottság mint értesülünk munkáját már mult napokban megkezdette s a kellő adatok beszerzésén fáradozik.

Első üléséről azonban azon különös hírt hallottuk, hogy a bizottság egy némely tagja azon indítvánnyal akar előállni, hogy: **a város alakuljon át nagy-községgé!**

Mik ezen igazán retrograd nézetnek a valódi indokai, nem vitatjuk; azt sem állítjuk, hogy e kérdéssel a város adminisztrációs költségeiben nem éretnek el némi megtakarítás; de az határozottan világos, *miserint a képviselőtestület a tisztelt bizottságot erre nem küldötte ki!*

Efelett tanácskozni, erről javaslatot készíteni, az átalakulás előmunkálatait folyamatba tenni nincs joga.

Reméljük, hogy a bizottság eme nézetét nem is fogja tárgyalni és küldetése szerint csakis a feladott kérdés felett fog javaslatot készíteni.

A társadalmi becsület.

Nap nap után hallunk egy-egy szenzaciósabb eseményt, hogy ez vagy az a birtokos tönkre ment, — föbelőtte magát, mert kártya veszteségei sport veszteségei vagy pedig börzedifferenciák a tönk szélére juttatták, fizetési kötelezettségeinek eleget tenni nem tudott, erkölcsi ereje nincs ahhoz, hogy az étellel *komoly munkával* megküzdjen tudjon, tehát nem marad egyéb hátra, mint hogy föbe löjje magát!

A fővárosi lapok számtalan vezércikkben hangoztatták már a párbaj mániának, a társadalom e vészes kinövésének kiirtását, a becsületsértésnek szigorú megbüntetését. — a képviselő ház asztalán egy csomó kérvény fekszik ugyan e tárgyban, egyesületek alakultak melyek czélul tűzték ki maguknak azt, hogy e bajon segítsenek, azért mi e téren

gényes, tüvelevél ifáktól árnyas helynél. A fenyőfák örökzöld leveleiből gyógy-balsamot lehelnek, árnyékukkal pedig menedékkül szolgálnak a nap heve ellen.

A fensikon épült, illetve építendő villákból elragadó látvány nyílik a Balatonra és a mint kilép az ember: a hegyoldalba vágott árnyas, kanyargós uton csakhamar beér a gyönyörű fenyvesbe, a hol hosszú allée felül összehorog lombkoronájával, hívogat az enyhe sétára . . .

A villahelyek már legnagyobb részt el vannak adva; a vevők sorában látjuk a következőket: Dr. Korányi Frigyes egyet. tan., gr. Széchenyi Imre ifj., gr. Széchenyi Géza, Brodszky Lajos bérlő, Kreyer Emil gyáros, Dr. Krónberger Adolf orvos, Schillán János, Rózsa Ferencz, Mészáros János ügyvéd, Bem Gyula bérlő, Véssey József, Nessay Pál dr., Kelényi Imre, Schvarcz Pál és Schvarcz Pálné.

De ezzel még nincsen befejezve a villa-hely vásárlók névsora; napról-napra érkeznek újabb tudakozódások és az említettek kívül több mint tizenöt azoknak a száma, a kik nevére villahelyet előjegyeztek.

El lehet mondani, hogy minden jobb és szebb fekvésű telek már el van adva és az ezután venni szándékozók kénytelenek lesznek megelégedni kevésbé szép fekvésű telkekkel. A villahelyek ára négyszögölenként a következő; a plateauun 2 frt és 1 frt 50 kr., lejjebb és közvetlen a Balatonpartján 80, 60 és 40 krajczár.

Az idén előreláthatólag mintegy 10 villát építenek meg, a többi az adásvevési szerződés egyik kikötménye értelmében jövőre fog felépülni. A kérdéses kikötmény az, hogy vevő tulajdonjoga a megvett ingatlanra csak akkor lesz telekkönyvileg bekebelezhető, ha a villa 2 éven belül felépül; ellenkező esetben vevő a telekhez minden jogát elveszti!

mégis ott vagyunk a hol ez előtt voltunk, a mikor még ezen mozgalomnak hirtelen sem volt.

Mi ennek az oka?

Törvénykönyvünk a becsületsértésnek büntetését pénzbírságba szabja meg, tehát *erkölcsi* kárért *anyagi* büntetést szab. Vajjon helyes ez így? Nem volna e helyes, ha ugyanoly mértékkel bűnhődne a sértő fel, mint a sértett? Egy önzetes ember meg van-e elégedve azzal, hogy a sértő fél, — kinek talán oly anyagi helyzete van, hogy a reá mért pénzbírságot meg sem érzi, — nevetve dobja a bíró asztalára a kiszabott pénzbüntetést?

S a mai kor „junesse dor“-ja nem veti-e meg azt az embert, ki becsületének helyreállítását a törvény útján meri keresni? Az ilyen embernek neve *gyáva*, mert nem *merészi* kitenni magát egy esetleges karcolásnak.

De tekintsük az érem másik oldalát is.

Ma, midőn minden legcsekélyebb bántalom — például a tukszemre taposás elegendő ok a párbajra, midőn megsértett becsületünk helyreállítását csak fegyverrel kezünkben *kell* keresnünk, vajjon helyes-e az, hogy a becsületet kereső egyének nem adnak arra alkalmat, hogy azt helyre állítsa?! Helyes-e az, hogy ha valaki éveken keresztül a legjobb, legbensőbb barátságban él valakivel, egy csekély ok miatt összezdörnyülve, ellenfelekké válnak s midőn arról van szó, hogy egymást már párviadalra kényszerítették, az elégtétel adást megtagadjuk, s becsületbírságra utalunk. Láttam én már, bár társadalmunk legelőkelőbb embereiből volt összeállítva a becsületbírság, midőn mindenki tisztelttel hajol meg azon nevek említésénél kiknek véleményét olvasam, mégis megesett, hogy egy és ugyanazon egyén párbajképességéről két féleképen nyilatkoztak. Az egyik bíróság párbajképesnek ismerte el, a másik nem!

A fővárosban a napokban egy revolver lövés dördült el és kioltá egy gavallér életét. Mi volt büne? Az, hogy kártyázott, löversenyeken fogadott, börzén játszott . . . veszített és nem tudott fizetni. Megsértették, elégtételt kért. Ellenfele becsületbírságot delegált mely kimondotta, hogy a sértő fél nem köteles a sértettnek elégtételt adni. Nem ismerjük ugyan a közelebbi részleteket, de már magában azon tény, hogy az ország legelőkelőbb testületének volt tagja és társai ítélték felette, azok, kik még röviddel előbb jó barátai, most bírái, kimondották halálos ítéletét, ez már bennünket is érdekel.

Kártyázott, veszített és hitvány 1000 frttal adós maradt s habár szavára fogadta, hogy ez összeget megfogja egy bizonyos idő múlva fizetni, nem fizette meg, mert nem tudta megtízíteni. Ennél fogva, a lovagiaság szabályai szerint becestlen ember, kit lehet megsérteni, megbántani s kinek nem vagyunk kötelesek elégtételt adni, mert nem váltotta be szavát.

Hol itt a morál?

Nem lehetnek-e olyan körülmények, hogy legjobban akarunk mellett sem tudjuk ígéretünket beváltani és ezért halálra ítéltessünk?

Ez a kikötmény csak siettetni fogja Balaton-Földvár teljes kiépülést. A kikötmények közé tartozik még az is, hogy minden vevő kötelezi magát arra, miként vízjog használati díj fejében évenként 20 forintot, az eladó tulajdonát képező de a nyaraló tulajdonosok közös használatára átengedett park fentartásának költségeihez pedig 10 forintot fizet. Végül a villa egyes lakrészeit bérbe kiadni nem szabad.

Balaton-Földvár minden feltételnek, minden kívánalomnak meg fog felelni; jövő évtől kezdve vasuti megállóhely lesz, a hajókikötő állomás tárgyában pedig Bernáth Kálmán főszolgabíró és az államépítészeti hivatal főnökének közbejöttével, már szeptember 7-én megfog tartani a helyszíni tárgyalás.

De nemcsak maga Földvár, hanem, vidéke is szép: hegyes, erdős, a kiben van ambíciózó a hegmászásra és bírja tüdővel, lábbal — kirándulhat a szomszédos hegyekre, erdőkre; beszélhet a közel fekvő csinos rendezett községbe, — Köröshegyre, a mely sokat remél a keletkező — világfürdőtől. Avagy még tovább menve, Kerekénél, megnézheti a történi jelentőségű Kupa várát. És a verőfényes, zöld pázsitos hegyeket, üde, árnyas erdőket bejárta: kellemes benyomásokkal fog visszatérni a fürdőtelepre, a hol a villanyfény intenzív sugarától bevilágított sétányokon hallgatják a zene fülbemászó hangjait! . . . Így, így lesz ez nemsokára; rövid pár év múltán! Reméljük, hogy képviselve lesz ott megyénk intelligens fürdőző közönsége; hisszük, hogy a Balatonpart eme szép jövőjü pontjának megérdemelt fejlődése elé a részvétlenség, a látogatottság hiánya nem fog akadályokat gördíteni!

Huszár Dezső.

Mert mit tehetett ő egyebet?

A becsületbírság verdiktje után többé nem maradhatott volna tagja azon testületnek, melyben élt, melyhez ragaszkodott, s mely nélkül élni már ugy sem tudott volna?! Nem ismerték volna többé azok, kik még röviddel előbb baráti kezet szorítottak vele, hanem mint férges állattól kitérték volna előle!

Leszámolt tehát az étellel, megfizetett ifjú életével!

A becsületnek elég van téve!

Elég intó példa áll már előttünk, melyek társadalmunk félszegségére reá mutatnak és még sem okulunk belőle. Minél több a példa, annál gyakoribb az eset, mert a vég mindig az az egyszerű megoldás, hogy a vesztes föbe lövi magát. Oly könnyen 'eszik kockára az életet, mint a játékos pénzt, „va banque!” Ha nyer jó, ha nem nyer, úgy is jó!

Sokkal mélyebben kellene keresnünk az okokat, melyek ezen könyelmű gondolkodás előidézői semhoggy egy ily szűk keretben tárgyalhassuk, csupán reá kívántunk mutatni, hogy hová visszai az embereket a mai kor ugynevezett „lovagias” szellem!

Nem lehetett volna-e a differenciákat másképen kiegyenlíteni?

Akadnak nemes gondolkodású egyének kik segíteni akartak rajta, kiknek fájt tudni azt, hogy egy jó barátjuk elhábzott élete forog kockán, de ő nem fogadta el a segítséget, hanem meg halt.

Meghalt pedig azért, mert nem élhetett volna mint egy „kifogástalan” ember, hanem meghalni, meghalhatott, mint egy „gavallér.”

Levonhatjuk esetből a megdöbbentő konzekvenziát.

H I R E K.

— **Bosnyák László** vármegyei árvaszéki elnök szabadságidejéről hazaérkezett és a hivatalos ügyek vezetését átvette.

— **Uj anyakönyvi felügyelő.** Botfy Lajos, a Zala-és Somogyvármegyéből álló anyakönyvi kerületbe Nagy-Kanizsa székelyllyel kinevezett felügyelő, állásáról lemondott. Helyére a belügyminiszter Soós Pongráczot a sümegi járás főszolgabíráját nevezte ki.

— **Uj repülő gépet** talált Szelemán György nagy-atádi lakos, melynek rajzát a kereskedelemügyi miniszternek is már bemutatta.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter Vértési Xavér Ferenc ügyvédnek a Dunántúli helyi érdekű vasutak Sümeg állomástól Zala-Szántó és Héviz-türdőhöz érintésével, a keszthely-balatonszentgyörgyi helyi érdekű vasut Keszthely állomásáig vezető helyi érdekű vasutvonalra adott előmunkálati engedélynek érvényét egy évre megadta.

— **Több helybéli kereskedő** a napvédő ernyőket oly alacsonyra bocsátja le, hogy a járdán a közlekedést nagyban akadályozza, amennyire kelemetlen épen oly veszélyes és káros hatása is. A napokban is egyik főutcza kereskedőnek egy ily mélyen leeresztett napvédő ernyőjének vastartójába egy szegény falusi parasztasszonynak fején hordott kosara megakadt és mindenestül a földre zuhant. A szegény asszonynak minden edénye összetört, teje, tejfele az utcakövezetere folyt s ezenkívül még magamagát is jól megütötte. A kereskedő pedig jót nevetett a szegény asszony baján. Az ilyen dolgot ajánljuk a rendőrség figyelmébe.

— **Megőrült resorvista.** Nagy riadalmat okozott a honvédkaszármányban Vida József veszprémi fuvaros f. hó 22-én éjjel. Tartalékos honvéd lévén, fegyvergyakorlatokra volt bevonulva és a mondott éjjel a kaszárnyában kiültött rajta a dühöngő örülttség, úgy hogy alig bírták megfékezni és a kórházba bevinni. A szerencsétlen embert, kinek baja alkoholos elmezavar, másnap a budapesti helyőrségi kórházba szállították.

— **Forgalmi akadály** a Déli vasuton. A barcs-pakráci vasut iracz-pakrácz-lipiki vonalrészén e hó 21-én töltés-csuszamlás történt, amelynek következtében a teherforgalmat beszüntették. A személy-podgyász- és gyorsáru forgalmat csakis a nappali vonatokkal, még pedig a csuszamlás helyén történő átszállással, illetőleg a podgyász- és gyorsáru daraboknak áthordásával tartják fenn. A 2011. és 2012. számú vonatok ez idő szerint csak Barca-Bastáji állomások között közlekednek. E forgalmi akadály előreláthatólag nyolcz napig fog tartani.

— **Tüz.** A vétkes könyelműségnek csaknem áldozata lett Csabai János polgártársunk. Folyó hó 24-én ugyanis a „Keczel” hegyben levő lakásán künn járt két fiatal gyerek, kiknek Csabával valami dolguk akadt. Elmenetelők alkalmával égő szivar-kájukat a pajta mellett dobták el, a minek következménye az lett, hogy az a nélkül is gyúlkony takarmánnyal telt pajta tüzet fogott. Szerencsére

még ide tüzoltóság sikertült állatoka

kinek f említtést vozott vissza bemondás: n adott ez és zava

iskolába ber hó naponta

A tanuló v betöltött talya sz jártasság bizonyít vizsga vizsgálat órákor f

A felvételti és az az ról felvé ebbeli is sőbb leá

A tesitőik tati: a iskolai- mely utó értelméb

A magán kor tartat nm. vall. 56120/18 leteti szol

órákor i közökt. M értelméb csak a k hető; a tul jelent vehető k tanulmán polg. leá díj czimé

évi 10 folyamod de jó ma de jó ma igazgatón „jó” isko ben tanko nyelv és külön díj vagy más keztek, k részt ven közlendő.

leányisko felsőbb le nyelvet n irt mérték

A m leányisk. órákban azonban varrásába gedélye a kivételess elemi isko

A t összeg ké tanévre k leányiakat kellő felli így iskola les jótéko ványok el vagy írás Csorba M

— F ban. Két tüzoltóság vissza is igaz a lár nek ütlet lehetett h társaságok későn erk tők az ily dörsegek elkedvetle mértékben

még idején összesereglettek a szomszéd lakók és a tilzoltóság is kivonult s nagy erőfeszítés mellett sikerült a többi gazdasági épületet s a pajtában volt állatokat megmenteni, Csabai kára így is érzékeny.

— **Szkladányi József** helybeli népiskolai tanító, kinek fegyelmi ügyéről annak idején lapunkban említést tettünk, a szünidő alatt Kaposvárról eltávozott s mint legújabbban halljuk többé nem is jön vissza, mert az iskolaszék elnökségéhez végleges bementését benyújtotta. Ez volt a legjobb megoldás; mert a tanítói kar békéje Szkladányi által adott ezen önkéntes elégtétellel most már visszatér és zavartalan is marad. Debuisset peridem.

— **Iskolai értesítés.** A kaposvári polgári leányiskolában az 1894/95 tanévre a beiratások szeptember hó 1., 2., 3. és 4-én az igazgatói irodában naponta d. e. 9—12 óráig eszközöltetnek.

A polgári leányiskola I. osztályába csak olyan tanuló vétetik fel; a) ki életének legalább 10. évét betöltötte; b) kinek az elemi iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit elemi iskolai bizonyítvánnyal, vagy ennek hiányában felvételi vizsga útján igazolja. A felvételi-, pót- és javítóvizsgálatok szeptember 2., 3. és 4-én délután 3 órakor fognak megtartatni.

A polgári leányiskola II. III. és IV. osztályába felvétetik mindazon tanuló, ki koránál fogva beillik és az azon osztályban megkívántató előkészültségéről felvételi vizsgálat útján bizonyoságot tesz, vagy ebbeli ismereteit megfelelő hiteles polgári vagy felsőbb leányiskolai bizonyítvánnyal igazolja.

A felvételre jelentkezők szülei vagy helyettesítőik kíséretében tartoznak megjelenni és bemutatni: a keresztlevelet illetve születési bizonyítványt iskolai- és oltási- esetleg újra-oltási bizonyítványt, mely utóbbinak hiányában az 1887. évi XXII. t.-cz. értelmében a tanulók csak ideiglenesen vehetők fel. A magánvizsgálatok szeptember hó 6-án d. u. 8 órakor tartatnak meg; megtartásuk és díjazásuknál a nm. vall. és közokt. m. kir. Ministerium 6363/1889. 56120/1889. 4246/1893. és 5009/1895. számú rendeletei szolgálnak. A tanév szept. 5-én reggeli 1/2 8 órakor ünnepélyesen nyitattik meg. A nm. vallás közokt. Ministeriumnak 411/1889. számú rendelete értelmében a kiszabott beiratási időn túl a felvétel csak a késedelem kellő igazolása mellett eszközölhető; a beiratási határidőtől számított 10 napon túl jelentkezők pedig csakis hatósági engedéllyel vehetők fel, ha az illető az időközben elhaladott tanulmányok ismeretét szóbeli vizsgán igazolják. A polg. leányiskola négy osztályában felvételi és tandíj címén beiratásokról 13 frt 15 kr. fizetendő. Az évi 10 frt tandíj fizetése alól való felmentésért folyamodhatnak azon hatóságilag igazolt szegény, de jó magaviseletű tanulók, kik a megelőző tanévről a tek. iskolaszékhez címzett és beiratásokról az igazgatónál benyújtandó kérvényük mellé legalább „jó” iskolai bizonyítványt mellékelnek, mely esetben tankönyvszegélyre is számíthatnak. A francia nyelv és zene (zongora) mint rendkívüli tantárgyak külön díjazás mellett taníttatnak. Kik azonban egyik vagy másik rendkívüli tantárgyak tanulására jelentkeztek, kötelesek a tanításban az egész tanéven át részt venni. A díjazás előleges havi részletben eszközölendő. A ministeri utasítások értelmében a polg. leányiskola negyedik osztályból átléphet a tanuló a felsőbb leányiskola ötödik osztályába, ha a francia nyelvet mint rendkívüli tantárgyat a tantervben előírt mértékben rendszeresen tanulja.

A munkatanfolyamba felvétetnek a négy polg. leányisk. osztályt végzett tanulók, kik a délutáni órákban nyernek oktatást iparmunkában, főként azonban a fehérneműek és felsőruhák szabása és varrásában. (Kézi és gép varrás.) Az iskolaszék engedélye alapján korlátolt számban felvétetnek még kivételesen oly 14 évet betöltött tanulók, kik az elemi iskola hatodik osztályát jó sikerrel végezték.

A tanfolyam egész évi tandíja 20 frt mely összeg két részletben fizetendő le. A felvétel egy tanévre kötelező. A vidéki szülők felkéretnek, hogy leányaikat csak oly családhoz adják ellátásba, hol kellő felügyelet és nevelésben részesülhetnek, hogy így iskolai kötelességük teljesítésében a házi nevelés jótékony befolyása ne hiányozzék. Vidéki tanítványok elhelyezéséről gondoskodik és bővebb szó, vagy írásbeli felvilágosítást készséggel nyújt: Nagyné Csorba Mária igazgató.

— **Hamis tűzilárma** volt tegnap este 9 óra tájban. Két suhancz jelentésére ugyanis kivonult a tűzoltóság a zárda utca végére, honnét csakhamar vissza is kellett fordulniok megtudván, hogy misem igaz a lármból s hogy aféle gyerekes vicczeléseknek tiltek fel. Mindamelllett az egész utcáhozszátt lehetett hallani a kapukban álló szobaleány és kocsis társaságok hangos megjegyzéseit, hogy: lám ismét későn érkeztek. Jó lenne ily esetekben ha a tűzoltók az ily jókedvű vicczeléseket bejelentenek a rendőrségnek, mert hasonló esetek ismétlődése őket elkedvetleníti a közönség nyugalmát pedig nagy mértékben zavarja.

— **Dr. Toldy László** a főváros főlevéltárnoka előfizetési felhívást bocsátott ki az általa szerkesztett „Törvényhatósági Naptár” 1896-iki évfolyamára. Ez a hézagot pótló és kitűnően szerkesztett vállalat most már 8-ik folyamát járja. Az új folyam gondos szerkesztésben és teljességében felül fogja mulni az eddigieket is. Különösen kiemelendőnek tartjuk, hogy meggyenként közölni fogja az ország összes anyakönyvvezető hivatalait, a mi főképen kezdetben, míg az új intézmény ismerete általános nem lesz, mindenkire nézve igen fontos utbaigazítást fog nyújtani. Az új folyam, dacára annak, hogy az eddigieknél bővebb lesz, nem lesz drágább, fűzött példánya 1 frt, a kötött 1 frt 20 kr. A megrendelés postautalványon eszközölhető a Pesti könyvnyomda-részvénytársaság címére (Budapest, V., Hold-utca 7.) A ki az előfizetési áron felül még 20 krajczárt is beküld, az a könyvet bérmentve kapja meg.

— **Főkahus.** Egy egészen új kereskedelmi árucikkokról beszélnek most sokat Németországban. A külföldi huskereskedők és halfüstölők leleményességének sikerült a főkahust a sonkához hasonlóan präparálni. Az északi sark lakóinak ezen ugyszólván egyedüli táplálékuk az utóbbi időben mindenféle árnevek alatt került a németországi bányakerületekbe, de undorító íze miatt még a nem épen kényes természetű bányászok is csakhamar visszautasították. A sonkákat természetesen a főkának két első lábától alakítják át, mert az állat hátsó része a halhoz hasonlít. Németországnak talán valamennyi nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésében árulják a ritka komisz különlegességet.

CSARNOK.

Csalódás.

Írta: Szilárdffy Elvira.

Egy nagyon kedves, és szép asszonynál voltam a minap.

Eleinte unalmas mindennapi dolgokról folyt a discursus, később a szép asszony más irányt akárván adni társalgásunknak, kérdezte milyenek tartom a nőket?

— Bizony erre nehéz lesz feleletet adnom!

— Nos nem válaszol? szolt kihívó tekintettel.

— Nem tudok felelni asszonyom, — mert szerintem a nők kiismerhetetlenek!

— Ne mondja! S hogy meri ön azt oly határozottan állítani?

— Könnyen! Asszonyom, én nem egy hölgyet ismertem, tanulmányoztam, de eddig nem jutottam megállapodásra a kérdést illetőleg.

Ugyan menjen! Hisz mi sem könnyebb. A nők minddegyformák. Az egyik tudja leplezni hibáit, s felütnetmi előnyeit, míg a másik nem! De talán tud is reá esetet, hogy ily határozott meggyőződése van.

— Tudni tudok — de

— Semmi de, barátom csak szaporán elő vele. Leányról vagy asszonnyól lesz szó?

— Egyikről sem. Egy elvált asszonnyól.

Ah! Ez érdekes lehet! S közelebb huzta hozzáam székét.

Kezdje már! — sürgetett.

— Tehát ha nem untatom asszonyom, mondok el egy esetet — de megjegyzem többet is tudok.

Átkozott czudar idő volt. Csak ugy zuhogott az eső a nyakamba. Persze ernyőm nem volt. Előző nap oda kölcsönöztem egy jó barátomnak. Bokaig sáros lettem. De ez még nem volt elég. Egy inas féle, ugy oldalba lökött, hogy a czillinderem a sárba pottyant. Szerettem volna a gyereket felnyársalni, de mire felemeltem kalapom, hire sem volt neki.

Vissza akartam fordulni, csak nem álltok be ilyen lucskosan. Mindegy. Mennem kellett, mert szavamot adtam Emiliának, hogy elfjövök. Még hozzá ismertem ám Emy természetét.

A zsarnokságig szeszélyes! Képes volna engem holnap kidobtatni ha ma nem mennék hozzá. Szeszélyes, nagyon szeszélyes!

Eh! Elvégre is mindenkinek van hibája!

Eféle elmélkedések közt értem a nevezett hölgy lakásához. Csengtettem.

„A nagyságosasszony nincs honn — ezzel fogadott a szobaleány.”

— Hát hol van? kérdém dühösen.

Hát nem is tetszik tudni! Épp két órával ezelőtt utazott el a gyorsvonaton Grácba — az Alfréd báró ural.

Micsoda? Alfréd báróval?

Igen! szolt a szobaleány gyunosan mosolyogva. Rohantam le a lépcsőn. Rohantam haza. Egész nap dühös voltam, nem mentem irodába.

Estefelé levelet kaptam. Izgatottan bontottam fel. Emilia irt néhány hideg mentegetődző sort.

— Mit irt? kérde a figyelmesen hallgató nő. Azt, hogy nem voltam neki elég gazdag, a báró meg az.

Ez az egész.

— Pedig lássa asszonyom, előtte való nap, ölelt csókolt, s azt mondta enyém lesz.

— S mi lett a szép Emiliával — kérdé.

— Többször látom az utcán, de én nem akarom észre venni.

— Ebből is láthatja asszonyom, hogy a nők, kiismerhetetlenek.

— S ebből az egy esetből, merítette ön meggyőződését? Ez nem ok arra, hogy az egész nő nemet elítélje.

— Sajnos nem.

— Tehát egy másik érdekes eset is van! kiáltott élénken. Halljuk!

— Bocsánatot kérek, de már a klubba kellett volna mennem.

— Kár, igazán kár, de ha legközelebb eljő elmond ismét egyet. Nemde.

Sir-versek.

Ejnye komám Kanál Vendel,
De elbánt a halál keddél

Itt nyugszik egy kis ökröcske,
Ökör Bálintnak gyermeke,
Akit a sors nem engede,
Hogy ökör legyen belőle.

Itt e kereszt alatt,
Fekszik János hanyatt,
Pintér a más nevé,
Mehalt Ráczevén,
Nem Pintér, ács levén.

Itt van Juczi ő szült,
Apja bele bőszült,
Anyja bele öszült,
Az idő már öszült,
S sirján egy csósz ült.

Itt nyugszik egy atyámfia,
Bögre Mátyás csizmadia,
Jól kezelte kaptafáját,
Jutkát kedves élte párját,
Mig élt, sokszor eldöngötte
Imádkoztatok érette.

Színház.

Somogyi Károly színtársulata csekély érdeklődés mellett tartja előadásait, pedig a változatos műsor, a szereplők igyekezete megérdemelné a közönség nagyobb pártfogását. Igaz, hogy egyes hallható panaszoknak talán van némi alapjuk, s mint egyik lapársunk helyesen jegyezte meg, a mi közönségünk jobban szereti a vígjátékokat és operetteket, s természetesen, hogy ilyenkor nagyobb közönség is jön a színházba. Pedig az eddig előadott színművek arról győződtenek meg bennünket, hogy Somogyi igen jó drámai erőkkkel rendelkezik s drámai előadásai igazi élvezetet nyújtanak.

Közönségünk általában panaszkodik, hogy az előadás végével, a lámpaoltogatók be sem várják, hogy a közönség a színházból kivonuljon, hanem azonnal eloltják a lámpákat s a közönség kénytelen a sötétségben tapogatozva keresni a kijáratot. Felhívjuk Somogyi ur figyelmét erre a körülményre.

A mult heti műsorról a következőkben számolunk be:

Szerdán, aug. 21-én Meilhac és Halévy 5 felvonásos színműve „Frou-frou” került előadásra, melyben a czimszerepet R. Balog Etel játszta. A szenvedélyek jellemzésében Rónainé igazi művész, s ezt a könyelmű, de alapjában mélyen érző, ideges természetű asszony szerepét a legkisebb részletekben is élethűen, állította élénk, s művészileg dolgozta ki. Sartorys szerepében Mészáros elég jó alakítást nyújtott. Jól szaval, de megjegyzésünk az, hogy kissé tulideges. Nem szabad a szavak után kapkodnia, s nem elég csak külsőleg jellemezni a szenvedélyt, hanem a benső érzést kell kifejezésre juttatni. A többi szereplők K. Breznal Anna, Follinus, Balla, Rónai, Erdélyi, Kézdy Juliska jók voltak.

Csütörtökön a „Bányamester” ment. Habár igaz, hogy az operettben főkéllék a hang s a zene, azért a játékot sem szabad elhanyagolni. Sz. Nagy Imre, ki Roderik herczeg szerepét adta, habár igen szépen énekel, de annál rosszabbul játszik. Semmi élénkség sincs játékában s hirtelen mozdulatai csak visszatetszést keltenek. Ez külön-

ben oly hiba, melyen egy kis igyekezettel könnyen lehet segíteni. Reméljük, hogy így lesz. Kiss Pista Martin (bányamester) szerepét sikerülten játszta. Szép erős hangját érvényre emelte és játéka ellen sincs kifogásunk. Juhász Ilona kitünően játszott és szépen énekelt dalaival tapsra ragadta közönséget. Sokat neveltünk Polgár, Follinus és Dezséri mokáinak. A kar jó, a zene kifogástalan.

Pénteken Sudermann híres színműve „Sodoma pusztulása“ ment. Kalmár Piroskánál kedvesebb „Klárkát“ keresni sem lehet ugy Balog Etel, (Kitty) K. Breznay Anna, (Adah) igen fessen játszottak. Willyt Mészáros adta. E szerepében határozottan jó, és őszintén dicsérjük. Pedig e szerep igen nehéz, de úgy látszik, hogy ha gondot fordít játéka, akkor nem lehet kifogásolni. Dezséri, Somogyi N. Julia kis, de hálás szerepeket méltóan töltötték be. Megemlítjük még Follinust, (Dr. Wiese) ki e szerepből valóságos jellemet alakított.

Szombaton a „Nap és Hold“ lett előadva. A szép zenéjű operette című szerepeit Juhász Ilona és Hevesi Janka adták, sikerülten. Kézdy Juliska fess korcsmárosné volt. Kiss Pista elemében volt a élénk ügyes játékaért elismerést érdemel. Polgár Pikratesz Kalabazás szerepében hangos derűtséget keltett.

Vasárnap Rónai (Rippl) Sándor felléptével Csepreghynek örökszép népszínműve a „Piros bugyellár.“ Kíváncsian néztünk az előadás elé, mert Rónai ur. városunk szülötte, kit tavaly még mint serdülő ifjut ismertünk, lépett fel először nyilvános színpadon.

És megvoltunk lepetve a fiatal ember készült-ségén. Egészen kész színész. Finom, csengő hangon énekelt s meglátszik rajta a gondos tanulás. Kósza Gyurka szerepét adta, s leszámítva a kis félénkséget, mely játékán észlelhető volt, teljes sikerrel. Gratulálunk a sikerhez s szép jövőt jósolunk neki. Szívesen nézzük meg máskor is.

Kiss Pista, megyei hajdu mundérba bujva adta Csillag Pál huszár őrmester szerepét. Kedvvel játszott, habár attiláján nem látszott meg az „Isten katonája.“ Nincs Somogyinak külömb huszár ruhája? Dalaít a közönség megújraza.

A Zsófik legfessőbbike, Kézdy Juliska, aranyos jókedvében volt, s valódi élvezetet szerzett nekünk kedves, eleven játékaival. Kitünő hangján előadott dalaiban gyönyörködtünk és többször kellett azokat ismételnie. Peterdi, Balla, Dezséri, Bognár. Berényi Géza, Polgár játékaival meg voltunk elégedve.

Igazi élvezet volt a hétfőn előadott „Uj czég“-et, Sardaunak e remek darabját meghallgatni. R. Balog Etel művészetét már több alkalommal kiemeltük, de ezuttal csak kötelességet teljesítettünk midőn művészi játékaért elismerésünket hangoztatjuk. Oly élethűen, oly igazi érzéssel játszott, hogy mindnyájan együtt éreztünk vele. Egy szép csokrot is kapott. Kalmár Piroška igen kedves Gabriella és K. Breznai Anna fess Theodosia volt. Mészáros, René szerepében ügyesen játszott, de a férfszereplők között Peterdi tűnt ki igazán. Genevoit szerepét adta s ezt a rokonszenves egyént nem csak megjátszotta, hanem megelevenítette. Peterdi intelligens, tehetséges színész a kit mindenkor szívesen láttunk szerepkörében. Balla Kálmán (De Marsille) is diszkrét, intelligens játékaival hozzájárult az est sikeréhez.

— 6. —

Piaczi árak:

Buza legjobb mm.	6 frt 70 kr.
középszerű mm.	6 frt 40 kr.
Kétszeres legjobb mm.	6 frt — kr.
középszerű mm.	5 frt 80 kr.
Rozs legjobb mm.	5 frt 70 kr.
középszerű mm.	5 frt 60 kr.
Árpa legjobb mm.	6 frt — kr.
középszerű mm.	5 frt 80 kr.
Zab legjobb mm.	6 frt 80 kr.
középszerű mm.	5 frt 70 kr.
Kukoricza mm.	6 frt 60 kr.
Burgonya mm.	3 frt 20 kr.

Vasuti menetrend.

A vonat indul Kaposvárról:

Budapestre	éjjel	1 óra	21 p.-kor.	sz. v.
„	reggel	9 „	14 „	gy. v.
„	d. e.	10 „	47 „	v. v.
Fiumébe	reggel	3 „	39 „	sz. v.
Fiumébe	d. u.	3 „	48 „	sz. v.
„	este	6 „	55 „	gy. v.
Gyékényesre	reggel	7 „	57 „	sz. v.
Dombóvárra	este	8 „	15 „	v. v.
Mocsoládra	reggel	4 „	00 „	v. v.
„	d. u.	3 „	55 „	v. v.

A es. kir. szab. „Adriai“ biztosító társaság

alakult 1832-ben

a legjutányosabb díjtételek mellett:

biztosít: tűz- és szállitmány-károk ellen

valamint az

ember életére

mindenféle biztosítási módozatok szerint.

Biztosítási ajánlatok elfogadtatnak

Berger Ignác

kaposvári főügynök által (Fő-utca vármegyeház átellenében.)

Ajánlom továbbá nagy kőbányai „KIRÁLY-SÖR“ raktáromat, hol a legkitünőbb minőségű hordó és üveges sörök a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

tisztelettel

Berger Ignác.**Hirdetések**

a legjutányosabb árban vétetnek fel

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Ugyanott

mindenféle nyomtatványok

a legesinosabb kivitelben és legolcsóbb árakon

gyorsan és pontosan elkészítettnek.

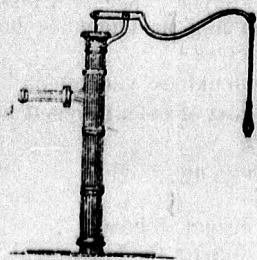
„BERZSENYI DÁNIEL“-nyomda

Kaposvár, fő-utca 30.

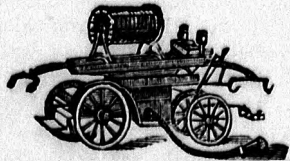
PAPP MIHÁLY

gép- és műlakatos Kaposvárott fő-utca 31. sz. a posta mellett.

Ajánlja jótállás mellett saját új gyártmányu **vert vashól** készült kerékekkel hajtó kut álványait, mely minden **törést kizár.**

Továbbá elvállal és legjobb minőségben készít **kettős működő szivattyukat huzókukat stb.** Raktáron állanak-

vizvezetékhez és fürdő berendezéshez szükséges eszközök, szagtalan szobaárnyékszékek, melyek minden árnyékszékben elhelyezhetők.